

Psalm. 44.

S. Thom.
Villan.Richard.
Victor.Maria in
cela cur
posius sit
ad dexterā
Filiis & no
ad dexterā
eterni
Perfora
Trinitatis

Psalm. 90.

1. Timoth.

Hugo
Cardin.Richard.
Laut.

supremum cœli occupante solium, dexteramque Filiū tenente, juxta ilud Psalmi 44. vers. 10. *Astitit Regīna à dextris tuis, &c.* inquit S. Thomas Valentinus concione 2. de Nativit. Virg. Maria, hæc : *Sedet Filius ad dexteram Patris, sedet Mater ad dexteram Filii.* Richardus autem Victorinus, sessionis similitudinem adnotans cap. 39. in Cantica, scripsit: *Sicut Christus ad dexteram Patris, ita ipsa (Maria) ad dexteram Filii sedet.* Enimvero si Patris æterni dextera nullis circumcluditur terminis, quæ nunquam ullis quantitatib[us] spatiis poterit dimetiri ; ecce Maria Patris dexteram unā cum Filio non tenet? Cur nec Spiritus Sancti dexteram occupat, veluti Filia in sui Parentis latere decorata, quam ipsum divinum Pneuma, nuncupat Filiam, inibi vers. 11. dicens, *Audi filia ? Quia Maria, sicut Christus ad dexteram Patris sedet, sic & ipsa ad Filii dexteram.* Filius enim ut (nostro rudi dicendi modo loquamur) dexteram Patris è vicino teneat, in qua severitas judicandi & puniendi describitur (cadent à latere tuo mille, & decem milia à dextris tuis, scriptum est Psalm. 90. vers. 7.) ipsumque Patrem offensum ab hominibus, ostendendo ei latus & vulnera temperet, ac ut efficacissimus Mediator exoret; (unus enim est mediator Dei & hominum homo Christus Iesus, ut habetur ad Timoth. 2. vers. 5.) ad ejus dexteram Parentis thronum collocat & apponit, ut inter homines delinquentes, & Deum Patrem offensum pientissimus & efficax Mediator existat. *Mediatoris enim est medium tenere, aiebat Cardinalis Hugo tom. 7. sup. Epist. ad Timoth. cap. 2.* Ut ergo Maria Deipara sacratissima pro clientulis exoret suis, utque facilius ac è vicino contineat atque teneat dexteram judicantis manum, non Patris æterni dexteram occupat, non dexteram Spiritus Sancti tenet, sed sui Filii latus dextrum, ostendendo ei yentrem & ubera. Quod attendens Rhotomagensis Presbyter, pro occasione sic lib. 12. de laudib. B. Mariae, col. 1079. litt. B, & C, loquitur : *Perutile ergo erat ipsis misericordiis, ut inter ipsos & Filium immediatè judicii assisteret, & ipsum pro eis è vicino exoraret.* Decentissime enim dif-

ponitur *Regina misericordia* juxta Rem gem justitiae. Perbellè Bernardus serm. de verb. Apocal. post initium, ait: *Opus est enim mediatore ad mediatorem istum (Iesum,) nec alter nobis utilior, quam Maria.*

119.

Cæterum quia Judex ambidexter est, & sinistrâ manu nos sic perdere valet, sicut dextrâ : *Maria utramque ejus manum satagit impedire à reorum supplicio.* Suum ita exprimit desiderium Deipara Sponsæ labris Cant. c. 2. *cap. 2. vers. 6.* dicentis: *Lævam ejus sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me.* Lectiones aliae, ut Tigurina, Tigurina & Arabica, sic habent: *Sinistra ejus supponatur capiti meo, & dextera ejus flectatur super me :* & tunc peccatores valebunt poenitentes ad divinum accedere Samsonem utraque manu quasi ligatum, occupatumque totum in *Maria* amplexibus. Tacitè Sponsa in precibus manus judicis severissimi amplexus prætextu impedit ad supplicium prætentat. Lævam suo capiti suppositam opprimere, & quasi premere curat, dum totam Sponsi judicis dexteram in se ipsam reflecti perorat, hac nullatenus religat. Cùm enim in Sponsi Filii sinistra & dextera manu totum judicii universalis negotium sit descriptum, in quo supremus ac rectissimus judex statuer ad sinistram hædos, & ad dexteram oves ; Maria inter Dei judicantis manus medium tenere exoptans, lævam proprio capite quasi comprimere, & quodammodo amplexu religare contendit, ut minùs liberè (liceat ita loqui) jaculetur in reprobos, quin ejus judicis dextera, in sponsam reflexa, videatur justis ad coronam revincta. Liceat nobis ex spinis legere florem, & quandam ex profanis umbram non sequi, sed aspicere, illud usurpando Terentii in Andria, scena 1. act. 1. num. 105. & 106. de Pamphilo juvē, & Glycerio puella:

Et celatum judicat,
Adcurrit : medianam mulierem complectitur.

Vix enim judicium resonat, sic dicendo: *Et celatum judicat, (parum interest quod rectius legant alii, indicat ;)* cùm jam ad mulieris media devenitur amplexum. Sic timentes pueri patris supplicium, ad maternum recurrent

Pamphili
nomen quid
Græci sine?Glyceriam
puella sua
vix & dul-
cis.

Cant. c. 2.

Arabica.

Exodi c. 30.

Pagninus.

Rhotoma-
gen.

recurrunt amplexum, pro auxilio, pro patrocinio. Divinitus humana extricando puritatis calamo, *Pamphilius ex Græco* sic vocatus, quasi ex ταῦτας φιλῶν, id sonat ac *charus omnium*, sive *omnium amator*, uti Christus omnium nostrum charus est. *Glycerium* autem per pulchra puella, ex nomine interpretatur *Dulcedo*, sive *Dulcis* : quam enim inter feminas salutamus puellam dulcedine plenam, aut *dulcem* adolescentulam aliam, quam *Mariam*? Hæc, dum celatum judicat in hominibus crimen Sponsus Judex, adcurrit, & inter ipsum & nos mulierem complectitur & amplectitur dilectissimam, ut ejus dulcissimo amplexu quasi suspensus Christus, severum suum temperet iudicium dulcedine ipsius interpellantis pro miseriis delinquentibus.

120. In terra & Ecclesia destinatum sibi locum jam à seculis in ænigmate possederat alma Virgo; nam post institutionem altaris thymiamatis loquutus fuit Dominus ad Moysem Exodi cap. 30. vers. 18. sic : *Facies & labrum aeneum cum basi sua ad laran-dum ; ponesque illud inter tabernaculum testimoniū & altare.* Pagninus in margine legit : *Inter tabernaculum Ecclesie, & inter altare.* Ut enim Sacerdotes & Pontifex dignè sacrificia Domino offerrent, lotio eis mantuum & pedum indicebatur, ut ab inopinata morte, qualis illa fuit Nadab & Abin, offerentium indebet Domino sacrificia, media aqua ænei labii, seu conchæ ænæ, securiores accederent ad holocaustorum altare. Allegoricè *labrum* istud æneum inter tabernaculum & altare *medium*, homines omnes liberans ab æterna morte & imundicie peccati, intercessio est Mariæ Deiparæ, quæ *labio* suo, ad orandum æneo continua precum infatigabili duratione, in Ecclesia sancta Dei stat semper fixa exorans pro nobis suum Filium sanctissimum. Mens ista Richardi Laurentini est lib. 9. de laudibus B. Mariae, col. 529. litt. D, E, & F, & col. 530. litt. A, ubi hæc habet carptim desumpta: Benè Maria labrum Ecclesie, quia in labiis ejus diffusa est gratia illius responsionis, quæ mundatus est mundus. Hoc labrum nobis loquitur verba vitae, & pro nobis loquitur bonum in

, Dei conspectu. :: Labium istud Maria. Hoc labium fuit aeneum, quia æs imputibile & sonorum, & ipsa sine, in precibus : cui Filius dicit Can-ticorum 2. Sonet vox tua in auribus meis, vox enim tua dulcis, cum pro peccatoribus interpellas. Hoc autem labium positum erat inter tabernaculum testimonii, quo significatur Ecclesia ; & altare, id est Christus, quia dulcissima Maria Deipara suis precibus reconciliat, ima summis, &c. Hæc Laurentinus Presbyter loco citato. Vide etiam pro eodem cogitatu S. Albertum Magnum lib. 9. de laudib. B. Marie, cap. 16. S. Albert. Mag. à num. 1.

121.

Hæc omnia in ænigmate Mariano ipsam nostram apud Deum auxiliaricem enuntiavere Mariam, quæ concipitur absque labo originali infantula, & jam pro nobis exorat, media inter nostras tenebras peccatorum, & justitiae Solis ardentissimum lumen. Nascitur Maria, & medium etiam exambit virgulæ florescentes. Patitur anxietates & angustias sustinet, dum Filium attendit patientem, & sui non obliviscitur munera advocatae nostræ. Vulgarissimum est apud Patres, candorem innocentiae Mariæ à Conceptione, in Aurora splendoribus designari; ideo Angeli, dum Mariæ speciositatem & pulchritudinem mirantur, primò ipsam auroræ assimilavere surgenti, Cant. 6. Cantic. c. 6.

vers. 9. ubi sic : *Quæ est ista, que pro-greditur quasi aurora consurgens?* Aurora enim inter noctis tenebras & Solem lucet, coruscat, & tristes solatur miseris, qui tenebrarum vexabantur angore. Ergo si Maria, dum primò in suo fabricatur conceptu, rutilat ut Aurora; jam à Conceptione sua interponitur inter peccatores nocturnos, & luminosum justitiae Solem, ad illuminandum his, qui sedebant in tenebris & mortis umbra. Tuus est dies Psalm. 73. (inquit Psaltes Patrem luminum alloquendo Psalm. 73. vers. 16.) & tua est nox : tu fabricatus es auroram & solem. In Hebreo non apponitur vox correspondens aurora, sed *Hebreo, Lect.* Maor, nempe luminare : quod quia ex ipso nomine, Marianum luminare Maria suo-me nominis Autorum exprimit.

L 3 circō

Hadrian.
Lyraeus.

D. Bonav.

Maria à
momento
sue Concep-
tione usum
habuit ra-
tionis.

S. Bernard.
Sen.
Doctor
Ecclesiasticus.

Joan. Bapt.
Nov.

Histor.
Myst. civit.
Dei M. & I.

I. 22.
Isaie c. 11.

circò pro aurora apponitur Maor, nempe luminare Mariæ. Prodest Hadrianus in suo Trisagio, lib. 1. s. 21. modulat. 3. ubi sic ait: Luminare Hebraicè exprimitur יְהוָה, quod an prope abst à sancto nomine יְהוָה, eruditæ pietati expendendum relinquo. Nunc expende quem locum teneat inter noctem & Solem Mariæ Maor, scilicet luminare Deiparae. Tua est nox, ô Domine: tu fabricatus es, sive tu preparasti auroram & Solem, nempe ipsam posuisti & firmasti inter noctem tenebrosam, & Solem, ut sua luce tenebras relegans, solarem omnibus eventuram prænuntiare lucem. Sic pro Maria in aurora depicta scribebat S. N. Bonaventura in suo Speculo, lect. 11. §. Primò attendite, tangens præcitatum Psalmista locum. Et ideò benè Psalmista in predicto versu auroram inter noctem & solem ponit medium, qua certè etiam ordine naturali media est. Aurora itaque est Beatissima Virgo Maria, qua inter noctem & Solem, inter hominem & Deum, inter hominem in iustum & Deum justum est optima ira Dei refrigeratrix. Sed hoc Maria à suo primo esse conceptionis verè habuit, dum concipitur ut aurora, quæ est lucis initium. Si enim à primo Conceptionis suæ momento, ex singulari Dei privilegio, Maria usum habuit rationis perfectissimum (ut cum S. N. Bernardino tom. 2. serm. 51. art. 1. cap. 2. & Dionysio Rikelio lib. de laudib. Virg. oper. minor. art. 12. probat optimè Novatus tom. 1. cap. 3. questione 17.) mirum non est quod tunc nostram attendens misericordiam sese pro nobis offerret peccatorum refugium. Quod sic accidisse nō viter docet Gracurensis Antista in historia Mysticæ Civitatis Dei, 1. parte, lib. 1. cap. 16. num. 232. hisce verbis de Maria magistra sua loquens: In primo instanti sui esse propter remedium hominum inchoavit officium advocate. Igitur in momento illo, in quo nobis primò apparuit Aurora Mariæ, nos illico illuminavit radiis ac splendoribus sui patrocinii. O quantum Mariæ debes anima mea! Hanc in patronam tuam apprehendas, nec unquam dimittas.

Nascenti Deiparae concors Patrum opinio illud adaptat Isaie vaticinium capite 11. vers. 1. Et egredie-

tur virga de radice Jesse, & flos de radice ejus ascendet. In virga egrediente, in mundum denuò veniens figuratur Maria, jam virga recta sursum tendens, & Filii flore coronata. Et ut tam Matris, quām Filii singularissimam inter natos mulierum nativitatem contempletur, non dixit Vates, quod virga egressa est de ramo (uti naturæ est commune,) sed de stipite: nec flos de ramo prædicatur ortus, sed de virga in ascensiū natus. Ergo Virgo virga florens nascitur: ergo si virga vigilans pro nobis est Deipara (ex Minorita sermone 37. predicit. Sanctuarii Biblici,) jam à primo sui esse Maria, & ab ortu suo, hominum invigilabat saluti? Certè. Idcirco Maria dum virga nascitur mundo, egreditur è Jesse radice inter florem aut fructum, & stipitem arboris: si enim radix nostra Adamica non nisi miseros germinat peccatores; Maria quæ quasi alias ab illa radicem habet distinctam (uti notatur illis in verbis, Et flos de radice ejus, quippe de radice virga, &c.) à peccatoribus in gratia præservante naturam, stat inter illam radicem & Christum florem, ut radici non sanctæ subveniat sua interventione & juvamine. Hanc Maria opem vel ab incunabulis præfato in Isaie vaticinio adnotavit Cardinalis noster Joannes Vitalis in suo Speculo, verbo Maria, folio mihi 16. col. 2. litt. F, ubi ait: De ipsa exponitur Jeremie 1. Virgam vigilantem ego video, Virginem Mariam, qua peccatores excitantur ad futuræ tribulationis consolationem, ut convertantur & vivant.

Tragico illo suæ mortis spectaculo in Calvaria monte, futurus vivorum & mortuorum Judex Jesus, jam illud tremendum finalis judicii repræsentabat tribunal. In Crucis throno quasi sedens Dei Filius, boni latronis oculæ Christi dexteram obtinenti, paradisi impertitur introitum, dum scelestum à sinistris hœdum, desperatum Gismam detrudit in tartara. Stabat autem juxta crucem Iesu Maria mater ejus, ut legitur Joanis 19. vers. 25. Imperterrita, & immobilis Deipara, quindecim iuxta Crucem ulnis fixa, patibuli & Filii dexteram inconcussa tenet, ut in schemate universalis judicii interposita

Maria jux-
ta crucem
fians, que
ulnis à Cru-
ce separata?

Hugo
Cardin.
Maria in
Calvaria
mone cur
versus A-
quilonem
fixa manu
re juxta
Crucem?

Maria &
Christi na-
tivitatem
metaphorâ
singulari, &
non vulga-
ri; Isaias
Franc.
Ossuna.

Dismas bo-
nus larv
fuit Maria
advent o-
ni filius.

Joan. c. 15.

Maria or-
te Christus
nestra fe-
lera, ne vi-
deat, ad
suas scapu-
las retro-
mitit.
Placid.
Nigid.

sita inter peccatores & Judicem, Maria dexteram implorantes atque tenentes intercessione sua juvet, & in cœlestem paradisum pœnitentes feliciter intromittat. Optimè id adnotabat Charenensis Hugo tom. 2. Commentar. in Psalm. 23. ubi ait: Maria est advocata nostra ad Deum. Unde in die passionis stetit juxta Crucem ex parte Aquilonis, quasi inter peccatores & Filium suum. Christus hac dispositione corporis sic voluit crucifigi, ut faciem in Calvario versus occidentem ad Gentes habens, retrò Jerosolymam haberet, ubi ejus inimici & nequissimi commorabantur judices: sic etiam versus suam dexteram Aquilonem (à quo panditur omne malum) fixum attendes, ubi Dismas bonus latro crucifixus dextrum Christi tenebat latus, inter quem & Domini crucem stabat advocata nostra Maria, ut ipsa interveniente & stante inter Christum Judicem, & Aquilonem frigidum peccatorum, scelestos & ini- quos suæ charitatis igne calefaciens, adduceret ad severum Judicem in misericordia; & latronem, quem Maria ad suam dexteram Aquilonarem respiciebat, introduceret in Paradisum suis precibus, habitura Dismam suæ intercessionis filium. Si enim digito non poterat demonstrare filium Joannem, quem adoptabat Deipara Christus, quia manus cruci affixas habebat; facile quis poterat detorquere immediatum Christi in Cruce tertium verbum, Mulier ecce filius (de

Joanne dictum Joan. 19. vers. 26.) in Dismam latronem, cui secundo suo in cruce verbo immediate Dominus dixerat, Hodie tecum eris in paradiſo. At ne illud posset tertium verbum, Mulier ecce filius tuus, ad latronem, Mariæ filium per intercessionem, referri, addidit Evangelista dilectus inihi: Cùm vidisset ergo Iesus Matrem, & discipulumstantem, quem diligebat, &c. ne pia æquivocatione, nomine filii Mariæ, præcisè intelligeremus Dismam, quem immediate ante fuerat Dominus alloquutus. Nunc attende, quod dum Maria pro nobis orans ostenditur, & Crucem judicii venturi signum, & Scribas & Pharisæos Jerosolymitas remittit ad terga sua Christus. Optimè pro mente sic Nigidius in Horto deliciar. opusc. 4.

Ibidem.

serm. 1. fatus est: Et Crucem quidem post terga, tunc habuit, in qua alterum judicium judicare venturus erat: Mariam autem misericordia matrem atque advocationem nostram, ante oculos & in conspectu, iridem scilicet, & signum misericordiae, habens.

ILLUSTRATIO IX. PANEGRYICA.

Ad illa verba Libri Iudicium, cap. 4. vers. 6. Quæ misit & vocavit Barac filium Abinoëm de Cedes Neophthali, &c.

Maria ad conflictum pro dænone debellando, Dei Filium vocavit & traxit è cœlis; qui non nisi Maria comitante decrevit suscipere pro victoria bellum, in terramque descendere.

Divino imbuta Debora spiritu, & sacro cam cœlitus excitante Pneumate ad bellum contra Jabinum Chananaeorum regem, & ejus Sisaram polemarchum, quamcitu celebrandum, nuntios mittit in Cades, vocans Baracum celebrem virum, filium Abinoëm Nephthalitæ, ut unum ipse descendere in arenam, & prælium simul ipse susciperet contra Sisaram & ejus copias. Quæ misit & Judicium cap. 4. vocavit Barac filium Abinoëm de Cedes Nephthali. Imperatrici feminæ strenuus Dux respondet Baracus, Ibidem. vers. 8. per hæc verba: Si venis mecum, vadam: si nolueris venire mecum, non pergam. Ad quem sic bella-trix herois, ibid. vers. 9. respondit Ibo Ibid. Malvenda, respondit Thomas: Si ambulabis mecum, ambulabo: si non ambulabis mecum, non ambulabo. Quibus verbis sic, juxta Arabicam lectionem, Debora responderet: Stipabo te, circumdabo te. Arabicus. Enimvero, etiamsi Baracus comitem sibi Deboram expectaret, ad hoc erat divinitus illustratus, sine qua, ex Dei decreto & consilio, haud obtinenda victoria de Sisara fuerat; licet alias ipse